

Obsah

Úvod	13
------------	----

Kapitola 1

Hledání podstaty vzájemného učení.....17

1.1 Vzájemné učení je učení	18
1.1.1 Učení se děje skrze interakce.....	19
1.1.2 Učíme se učebním obsahům	23
1.1.3 Do učení vkládáme incentivy	24
1.1.4 Učení se děje v rozmanitých kontextech	25
1.2 Vzájemné učení stojí na vzájemnosti.....	26
1.2.1 Vzájemnost je příležitostí napodobit druhé	27
1.2.2 Vzájemnost přináší výzvu pro naše myšlení	29
1.2.3 Skrze vzájemnost konstruujeme společný svět.....	31
1.2.4 Vzájemnost nás učí o učení přemýšlet.....	34
1.2.5 Vzájemnost nás učí sociálním a komunikačním dovednostem	34
1.2.6 Vzájemnost přináší zisk a naplnění.....	36
1.3 Ukončení kapitoly: výjimečnost vzájemného učení	38

Kapitola 2

Význam vzájemného učení pro vysokoškolské studium.....40

2.1 Význam interakcí mezi studenty pro studijní úspěšnost	40
2.2 Význam vzájemného učení pro prožívání studia	43
2.3 Význam vzájemného učení pro pocit přináležitosti k vysokoškolské instituci	45
2.4 Význam vzájemného učení pro angažovanost studentů ve studiu.....	46
2.5 Ukončení kapitoly: vzájemné učení jako proces vyžadující podporu	48

Kapitola 3

Podpora vzájemného učení na vysokých

školách 50

- 3.1 Podpora prostředí příznivého pro vzájemné učení 52
- 3.2 Podpora vzájemného učení v asymetrických interakcích 54
- 3.3 Podpora vzájemného učení skrze úkol využívající symetrických interakcí 56
- 3.4 Podpora vzájemného učení skrze dlouhodobou týmovou práci 62
- 3.5 Podpora vzájemného učení skrze hodnocení 64
 - 3.5.1 Vzájemné formativní hodnocení 65
 - 3.5.2 Sumativní hodnocení podporující vzájemné učení 68
- 3.6 Ukončení kapitoly: možnosti podpory vzájemného učení a její limity 71

Kapitola 4

Vzájemné učení v kombinovaných studiích 74

- 4.1 Studenti kombinovaného studia 76
- 4.2 Specifika studentů kombinovaného studia pedagogických oborů 78
- 4.3 Specifika vzájemného učení v kombinovaném studiu 79
- 4.4 Ukončení kapitoly: bílá místa na mapě vzájemného učení v kombinovaných studiích v ČR 81

Kapitola 5

Metodologie výzkumu vzájemného učení 83

- 5.1 Výzkumné otázky 84
- 5.2 Metody sběru dat 85
 - 5.2.1 Biografické narativní rozhovory 86
 - 5.2.2 Focus groups 88
 - 5.2.3 Písemné narativy 90
- 5.3 Postupy využívané při analýze dat 94
- 5.4 Etika výzkumu studentů kombinovaných studií 96
- 5.5 Limity výzkumného šetření 97

Kapitola 6

Vzájemné učení mezi studenty kombinovaných studií: přehled zjištění	100
--	------------

Kapitola 7

Studium jako kontext vzájemného učení	104
--	------------

7.1 Kombinované studium pedagogických oborů jako kontext vzájemného učení.....	104
7.2 Svázanost oboru s konkrétní profesí a její význam pro vzájemné učení	106
7.3 Vnímaná kvalita studia a vzájemné učení.....	109
7.3.1 Vnímaná přehlednost studijního prostředí	109
7.3.2 Vnímaná náročnost studia.....	112
7.3.3 Vnímaná přínosnost výuky a zadávaných úkolů	113
7.3.4 Vnímaný přístup vyučujících ke studentům.....	116
7.4 Velikost studijní skupiny a intenzita jejího setkávání	119
7.4.1 Velikost studijní skupiny.....	119
7.4.2 Intenzita setkávání studijní skupiny	120
7.5 Záměrná podpora vzájemného učení.....	122
7.6 Ukončení kapitoly: kontext studia otevírá možnosti a určuje náboj vzájemného učení.....	126

Kapitola 8

Vztahová struktura jako kontext vzájemného učení	128
---	------------

8.1 Izolovaní členové	128
8.2 Dvojice symetrické a asymetrické	129
8.3 Malé vztahové struktury	132
8.4 Jádro a homogenní skupina.....	134
8.5 Rozskupinkované studijní skupiny	135
8.6 Ukončení kapitoly: vztahové struktury a pestrost potenciálních učebních partnerů.....	137

Kapitola 9

Osobní charakteristiky studentů jako kontext

vzájemného učení	138
9.1 Pociťovaný tlak na dokončení studia	138
9.2 Studijní sebevědomí.....	140
9.3 Postoj ke vzájemnému učení.....	141
9.3.1 Vzájemné učení jako zbytečnost.....	141
9.3.2 Vzájemné učení jako nevýhodná investice	142
9.3.3 Vzájemné učení jako potřeba pomáhat a nechat si pomoci ...	143
9.3.4 Vzájemné učení jako výzva ke koordinaci druhých	145
9.4 Kapacita pro vzájemné učení.....	146
9.5 Ukončení kapitoly: postoj ke vzájemnému učení jako jádro osobního kontextu	148

Kapitola 10

Kontexty jako zdroj incentív k vzájemnému

učení	149
10.1 Incentivy blízké nezájmu	150
10.2 Incentivy příležitostného přilepšení.....	151
10.3 Incentivy boje	151
10.4 Incentivy společného putování	151
10.5 Ukončení kapitoly: typ incentív jako východisko k podpoře vzájemného učení.....	152

Kapitola 11

Učební prostředí pro vzájemné učení.....

154	
11.1 Interakce tváří v tvář	154
11.2 Prostředí sociálních sítí.....	156
11.3 Prostředí e-mailové komunikace	159
11.4 Prostředí telefonních hovorů	160
11.5 Ukončení kapitoly: volba učebního prostředí jako odraz vztahových struktur.....	161

Kapitola 12

Učební situace: vzájemné učení z blízka.....163

12.1 Učební situace využívající skrytých interakcí	166
12.2 Učební situace využívající transmisi.....	170
12.3 Učební situace využívající společné konstruování obsahů	176
12.4 Učební situace využívající asymetrických interakcí s významnou incentivou	186
12.5 Ukončení kapitoly o učebních situacích: rozmanitost obsahů, interakcí i funkcí	194

Kapitola 13

Typy vzájemného učení: vzájemné učení z nadhledu196

13.1 Studují vedle sebe	198
13.2 Studují spolu.....	201
13.3 Studují díky sobě.....	205
13.4 Ukončení kapitoly: typy vzájemného učení ve vztahu k incentivám a podpoře	209

Kapitola 14

Diskuze výsledků o vzájemném učení 213

14.1 Diskuze zjištění o kontextech, incentivách a učebním prostředí ...	213
14.2 Diskuze zjištění o učebních situacích.....	219
14.3 Diskuze zjištění o typech vzájemného učení	222

Závěr: Studují spolu?..... 224

Summary: Studying together 226

Literatura 228